

SPRÁVA O STAVE ÚNIE 2020

Stav Únie v roku 2020

BUDOVANIE SVETA, V KTOROM CHCEME ŽIŤ: VITÁLNA ÚNIA V KREHKOM SVETE

Vážený pán predsedá,

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

Andrej Sacharov, jedna z najstatočnejších osobností našich čias, ktorý sa v tomto parlamente teší veľkej úcte, vždy hovoril o **neotrasiteľnej viere v skrytú silu ľudského ducha**.

Počas uplynulých šiestich mesiacov Európania ukázali, aký silný tento ľudský duch v skutočnosti je.

Videli sme ho u opatrovateľov, ktorí sa presťahovali do opatrovateľských zariadení, aby sa mohli starať o chorých a starých.

U lekárov a zdravotných sestier, ktorí sa stali rodinou pre umierajúcich.

U pracovníkov v prvej línii, ktorí pracovali dni aj noci, týždeň za týždňom a riskovali, aby väčšina z nás riskovať nemusela.

Ich empatia, odvaha a zmysel pre povinnosť sú pre nás inšpiráciou – a ja by som im všetkým na úvod svojho prejavu rada vzdala hold.

Ich príbehy tiež prezrádzajú veľa o stave sveta, v ktorom žijeme, a o stave našej Únie.

Hovoria o sile ľudskosti a pocite smútku, ktorý v našej spoločnosti dlho pretrvá.

Zároveň **ukazujú, aké krehké je všetko okolo nás**.

Vírus tisíckrát menší než zrnko piesku ukázal, aký zraniteľný môže byť život.

Odhalil, pod akým tlakom fungujú naše systémy zdravotnej starostlivosti, a poukázal na obmedzenia modelu, v ktorom má bohatstvo vyššiu hodnotu než kvalita života.

Jasnejšie sme vďaka nemu začali vnímať krehkosť našej planéty, ktorú nám každodenne pripomínajú topiace sa ľadovce, horiace lesy a dnes aj celosvetová pandémia.

Od základov sa zmenilo, ako sa správame a komunikujeme – udržujeme si od seba odstup a naše tváre zakrývajú rúška.

Ukázal nám, **aké krehké je v skutočnosti naše spoločenstvo hodnôt** – a ako rýchlo môže byť spochybnené vo svete, ba dokonca aj tu v našej Únii.

No ľudia sa chcú vymaniť zo sveta, ktorému vládne koronavírus, a skoncovať s touto krehkosťou a neistotou. Sú pripravení na zmenu a chcú obrátiť list.

Takže nastal správny čas pre Európu.

Čas, keď nám má Európa pomôcť **prekonať krehkosť a viesť k novej vitalite**. A práve o tom by som dnes chcela hovoriť.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

hovorím to preto, že v uplynulých mesiacoch sme znova objavili **hodnotu toho, čo máme spoločné**.

Ako jednotlivci sme všetci **obetovali** časť našej osobnej slobody v záujme bezpečnosti ostatných.

A ako Únia sme sa každý **podelili** o časť našej suverenity v spoločnom záujme.

Obavy a rozpory medzi členskými štátmi sa nám podarilo zmeniť na **dôveru** v našu Úniu.

Ukázali sme, čo možno dokázať, keď si **dôverujeme** navzájom a keď **dôverujeme** našim európskym inštitúciám.

A preto sme sa rozhodli nielen pre nápravu a obnovu tu a teraz, ale aj pre formovanie lepšieho spôsobu života pre svet zajtrajška.

Toto je NextGenerationEU.

Toto je naša príležitosť **uskutočniť zmenu podľa vlastného plánu – nie v reakcii na katastrofu alebo na základe diktátu iných**.

Šanca vyjsť z tejto situácie silnejší, ak **nebudeme len budovať núdzové rezervy** pre svet včerajška, ale budeme **vytvárať príležitosti** pre svet zajtrajška.

Máme k dispozícii všetko, čo na to potrebujeme. Dali sme zbyhom starým výhovorkám a pohodlnosti, ktoré nás vždy brzdili. Máme **víziu**, máme **plán**, máme **investície**.

Je **čas dať sa do práce**.

Dnes ráno som predsedovi Sassolimu a kancelárke Merkelovej ako zástupkyňi nemeckého predsedníctva **poslala vyhlásenie o zámere**, v ktorom sú uvedené plány Komisie na nasledujúci rok.

Dnes nebudem predstavovať každú iniciatívu osobitne, ale chcela by som sa zmieniť o tom, na čo sa musí naša Únia v nadchádzajúcich dvanástich mesiacoch sústrediť.

ŤAŽKOSTI PREKONÁME SPOLOČNE: EURÓPA PLNÍ SVOJ SĽUB

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

Ľudia v Európe stále trpia.

Milióny ľudí prežívajú hlbokú úzkosť – obávajú sa o zdravie svojich rodín, svoje zamestnanie alebo jednoducho o to, ako vyžiť do konca mesiaca.

Pandémia a neistota, ktorá ju sprevádza, ešte neskončili. A obnova sa ešte len začína.

Našou hlavnou prioritou preto je spoločne toto obdobie prekonať. Byť tu pre tých, ktorí to potrebujú.

A vďaka svojmu jedinečnému sociálne trhovému hospodárstvu práve to Európa dokáže.

Naše hospodárstvo je predovšetkým **hospodárstvom s ľudskou tvárou**, ktoré **nás chráni** pred vážnymi rizikami, ktoré so sebou život prináša, či už ide o chorobu, nepriazeň osudu, nezamestnanosť alebo chudobu. **Prináša stabilitu** a pomáha nám lepšie zvládať otrasy. Podporuje inováciu, rast a spravodlivú hospodársku súťaž, čím **vytvára príležitosti a vedie k prosperite**.

Tento **trvalý prísľub ochrany, stability a príležitostí** nebol nikdy dôležitejší ako dnes.

Dovoľte mi, aby som vysvetlila, prečo.

Po prvé, Európa musí naďalej chrániť životy a živobytie.

Je to o to dôležitejšie, že sme uprostred pandémie, ktorá nejaví žiadne známky blízkeho konca alebo straty na intenzite.

Veľmi dobre vieme, ako rýchlo sa môžu čísla vymknúť spod kontroly. Preto **musíme pri zvládaní tejto pandémie naďalej postupovať mimoriadne opatrne, zodpovedne a jednotne**.

Naše systémy zdravotnej starostlivosti a naši zdravotníci dokázali za posledných šesť mesiacov hotové zázraky.

Každá krajina sa snažila urobiť všetko pre svojich občanov.

A Európa urobila spoločne viac ako kedykoľvek predtým.

Keď členské štáty zatvorili hranice, vytvorili sme zelené jazdné pruhy pre tovar.

Keď viac ako 600 000 európskych občanov uviazlo v rôznych kútoch sveta, EÚ ich vrátila domov.

Keď niektoré krajiny zakázali vývoz kritického zdravotníckeho materiálu, postavili sme sa proti tomu a zaistili sme, aby sa kritické zdravotnícke potreby mohli dostať tam, kde boli potrebné.

Spolupracovali sme s európskym priemyslom na zvýšení produkcie rúšok, rukavíc, testov a ventilátorov.

Vďaka nášmu mechanizmu v oblasti civilnej ochrany mohli lekári z Rumunska liečiť pacientov v Taliansku a Lotyšsko mohlo poslať rúška svojim susedom v Pobaltí.

A to všetko sme dosiahli bez toho, aby sme mali plné právomoci.

Mne osobne je to úplne jasné – musíme vybudovať silnejšiu európsku zdravotnú úniu.

A aby sme mohli začať tento plán realizovať, musíme si už teraz z tejto zdravotnej krízy vziať prvé ponaučenia.

Musíme zabezpečiť, aby náš nový program EU4Health obstál aj v budúcnosti. Preto som navrhla zvýšiť financovanie a som vďačná, že tento parlament je pripravený bojovať za viac finančných prostriedkov a napraviť škrt, ktoré urobila Európska rada.

Takisto musíme **zvýšiť našu pripravenosť na krízy a zlepšiť krízové riadenie** v prípade cezhraničných zdravotných hrozieb.

Ako prvý krok navrhujeme posilniť Európsku agentúru pre lieky a ECDC – naše centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb – a rozšíriť ich právomoci.

Ako druhý krok **vybudujeme európsku agentúru pre pokročilý biomedicínsky výskum a vývoj BARDA**. Táto nová agentúra prispeje k našej schopnosti a pripravenosti reagovať na cezhraničné hrozby a núdzové situácie, či už budú mať prirodzený pôvod, alebo budú spôsobené úmyselne. Na riešenie závislostí v dodávateľskom reťazci musíme zabezpečiť vytvorenie strategických zásob, najmä zásob farmaceutických výrobkov.

Ako tretí krok musíme diskutovať o otázke právomocí v oblasti zdravia, čo je dnes jasnejšie než kedykoľvek predtým. A myslím si, že ide o ušľachtilú a naliehavú úlohu, ktorej by sa mala zhostiť Konferencia o budúcnosti Európy.

A pretože išlo o celosvetovú krízu, aj ponaučenia z nej si musíme vziať na celosvetovej úrovni. Preto spolu s predsedom vlády Contem a talianskym predsedníctvom skupiny G20 zvolám budúci rok do Talianska celosvetový samit o zdraví.

Európanom tak dokážeme, že **naša Únia je tu preto, aby chránila všetkých**.

A presne to sme urobili, keď šlo o pracujúcich.

Keď som sa ujala funkcie, sľúbila som, že vytvoríme nástroj na ochranu pracujúcich a podnikov pred vonkajšími otrasmami.

Z mojich skúseností ministerky práce a sociálnych vecí som totiž vedela, že tieto systémy fungujú. Vďaka nim ľudia neprichádzajú o prácu ani podniky o zručnosti a malé a stredné podniky môžu ďalej podnikáť. Práve tieto malé a stredné podniky sú motorom nášho hospodárstva a budú hnacou silou našej obnovy.

Preto Komisia vytvorila program SURE. Chcem sa poďakovať Parlamentu za to, že ho prerokoval v rekordnom čase.

Ak sa Európe doteraz podarilo vyhnúť masovej nezamestnanosti, ktorú pozorujeme v iných častiach sveta, je to z veľkej časti vďaka tomu, že približne 40 miliónov ľudí využilo režimy skráteného pracovného času.

Vďaka tejto rýchlosti a jednote cieľov čoskoro dostane 16 krajín z nástroja SURE takmer 90 miliárd eur na podporu pracovníkov a podnikov.

Od Litvy až po Španielsko vnesie pokoj do duše rodinám, ktoré tento príjem potrebujú, aby mali čo dať na stôl či mohli zaplatiť nájom.

A pomôže chrániť milióny pracovných miest, príjmov a podnikov v celej Únii.

Ide o skutočnú európsku solidaritu v praxi. Zároveň sa potvrdzuje, že v **našej Únii musí mať dôstojná práca svoje posvätné miesto.**

Pravdou ale je, že mnohým ľuďom sa už jednoducho prestalo vyplácať, aby vôbec pracovali.

Dumpingové mzdy likvidujú dôstojné pracovné podmienky, trestajú podnikateľov, ktorí platia slušné mzdy, a narúšajú spravodlivú hospodársku súťaž na jednotnom trhu.

Preto Komisia predloží legislatívny návrh, ktorý by mal byť pre členské štáty oporou pri **stanovovaní rámca pre minimálne mzdy**. Každý musí mať prístup k minimálnej mzde, či už na základe kolektívnej dohody alebo zákonom stanovenej minimálnej mzdy.

Som silnou zástankyňou kolektívneho vyjednávania a náš návrh bude plne rešpektovať národné právomoci a tradície.

V mnohých členských štátoch sme boli svedkami, ako dobre vyjednaná minimálna mzda dokázala zachrániť pracovné miesta a vytvoriť spravodlivé podmienky – a to tak pre pracovníkov, ako aj pre podniky, ktoré si ich skutočne cenia.

Minimálna mzda ako koncept funguje – a nastal čas, aby sa práca vyplatila.

Druhým prísľubom sociálnej trhovej ekonomiky je stabilita.

Európska únia a jej členské štáty reagovali na mimoriadnu krízu mimoriadnou odozvou.

Európa ukázala **jednotu a odhodlanie a ponúkla našim ekonomikám stabilitu, ktorú potrebovali.**

Komisia okamžite aktivovala **všeobecnú únikovú doložku, a to vôbec prvýkrát v našej histórii.**

Dali sme väčšiu flexibilitu našim európskym fondom a pravidlám štátnej pomoci.

Schválili sme viac ako **3 milióny eur** na podporu podnikov a priemyslu: počnúc rybármi v Chorvátsku a farmármi v Grécku, cez MSP v Taliansku až po samostatne zárobkovo činné osoby v Dánsku.

Európska centrálna banka podnikla svojim programom PEPP rozhodný krok.

Komisia v rekordne krátkom čase predložila návrh nástroja NextGenerationEU a prepracovaného rozpočtu.

Je kombináciou investícií a nevyhnutných reforiem.

Rada ho v rekordnom čase schválila.

Tento parlament zaradil najvyššiu rýchllosť, aby hlasovanie o ňom prebehlo čo najskôr.

Prvýkrát v histórii – a v takých mimoriadnych časoch – zaviedla Európa svoje vlastné spoločné nástroje ako doplnok k fiškálnym stabilizátorom na národnej úrovni.

Pre našu Úniu tak nastal neobyčajný okamih jednoty. Ide o úspech, na ktorý by sme mali byť všetci spoločne hrdí.

Teraz si musíme tento kurz udržať. Všetci sme videli prognózy. Môžeme očakávať, že naše ekonomiky sa po 12 % poklese HDP v druhom štvrtroku zase rozhýbu.

Ale s neústupným vírusom neustúpila ani neistota – tu v Európe ani vo svete.

Rozhodne teda **nenastal** čas na to, aby sme skončili s podporou.

Naše ekonomiky potrebujú nepretržitú podporu svojich politík a bude potrebné nastoliť krehkú rovnováhu medzi poskytovaním finančnej podpory a zabezpečením fiškálnej udržateľnosti.

Z dlhodobého hľadiska neexistuje k stabilite a konkurencieschopnosti lepšia cesta ako posilnením hospodárskej a menovej únie.

Dôvera v euro nebola nikdy väčšia ako dnes.

Historická dohoda na nástroji NextGenerationEU svedčí o silnej politickej podpore.

Túto príležitosť musíme teraz využiť na realizáciu štrukturálnych reforiem v našich ekonomikách a na dobudovanie únie kapitálových trhov a bankovej únie.

Základným predpokladom toho, aby podniky získali prístup k financiam, ktoré potrebujú na rast a investície do obnovy či budúceho rozvoja, sú kvalitné a likvidné kapitálové trhy.

Tie sú zároveň základnou podmienkou ďalšieho posilňovania medzinárodnej úlohy eura. Dajme sa teda do práce, aby sme tento generačný projekt konečne dokončili.

Vážené poslankyne, vážení poslanci, tretím trvalým prísľubom je poskytnúť príležitosti.

Pandémia nám pripomenula mnoho vecí, na ktoré sme už možno zabudli alebo ktoré sme považovali za samozrejmé.

Pripomenula nám, ako veľmi sú naše ekonomiky prepojené a aký dôležitý je pre našu prosperitu a postupy plne fungujúci jednotný trh.

Jednotný trh je vždy o príležitosti – spotrebiteľ má príležitosť dostať za svoje peniaze vyššiu hodnotu, podniky môžu predávať kdekoľvek v Európe a priemysel si môže zvýšiť šance v globálnej súťaži.

Pre nás všetkých je zároveň príležitosťou naplno využívať slobody, ktoré si ako Európania chránime. Naším podnikom dáva priestor, ktorý potrebujú na to, aby prosperovali, a v ťažkom období je pre nich bezpečným útočiskom. Každý deň sa naň spoliehame, pretože nám môže uľahčiť život a zohráva rozhodujúcu úlohu pri riadení krízy či čerpaní nových síl.

Dodajme mu nové stimuly.

Musíme odstrániť prekážky na jednotnom trhu. Musíme znížiť byrokráciu. Musíme dôslednejšie vykonávať a presadzovať právo. **A musíme v plnej miere a čo najrýchlejšie obnoviť štyri slobody.**

Základom toho celého je však naplno fungujúci schengenský priestor voľného pohybu. V spolupráci s Parlamentom a členskými štátmi sa budeme snažiť zvýšiť prioritu tejto politickej agendy a navrhujeme **novú stratégiu pre budúci Schengen.**

Opierajúc sa o tento silný jednotný trh ako svoj základ, európsky priemysel už dlho poháňa našu ekonomiku, poskytuje stabilné živobytie miliónom ľudí a vytvára sociálne uzly, z ktorých sa rozvíjajú naše spoločnosti.

V marci sme predstavili našu novú priemyselnú stratégiu, ktorou chceme zabezpečiť, aby sa priemysel stal hlavnou hybnou silou dvojakej zelenej a digitálnej transformácie. Posledných šesť mesiacov túto transformáciu ďalej urýchlilo – a to v čase, keď sa globálne konkurenčné prostredie od základov mení. Preto v prvom polroku nasledujúceho roka zaktualizujeme našu priemyselnú stratégiu a upravíme náš rámec hospodárskej súťaže, aby takisto držal krok s aktuálnymi trendmi.

POHÁŇAME EURÓPU VPRED: BUDUJEME SVET, V KTOROM CHCEME ŽIŤ

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

toto všetko nám pomôže dostať Európu zase na nohy. Ale okrem toho, že musíme prekonať to neľahké obdobie, sa zároveň musíme odraziť vpred do budúcnosti.

Neexistuje naliehavejšia potreba, ako zrýchliť opatrenia v prospech budúcnosti našej krehkej planéty.

Zatiaľ čo sa svet počas obmedzenia pohybu a prevádzok zastavil, naša planéta sa naďalej nebezpečne zahrievala.

Vidíme to všade okolo nás: kvôli uvoľneniu ľadovca na Mont Blancu sa evakuujú obydlia, v Oregone sa šíria požiare a v Rumunsku zničilo úrodu najhoršie sucho za posledné desaťročia.

Videli sme však aj to, ako sa príroda vracia do našich životov.

Túžili sme po zelených priestranstvách a čistejšom vzduchu, ktoré sú dôležité pre naše duševné zdravie a fyzickú pohodu.

Vieme, že zmena je potrebná – a vieme aj to, že je možná.

Európska zelená dohoda je našim plánom, ako ju uskutočniť.

Jej podstatu tvorí naše poslanie stať sa do roku 2050 prvým klimaticky neutrálnym kontinentom.

Ale ak budeme pokračovať ako doteraz, tento cieľ nedosiahneme – potrebujeme konať rýchlejšie a robiť veci lepšie.

Podrobne sme sa pozreli na každý jeden sektor, aby sme zistili, ako rýchlo možno napredovať a ako to urobiť zodpovedne, na základe faktov.

Zorganizovali sme široké verejné konzultácie a posúdili vplyv na spektrum oblastí.

Na základe toho Európska komisia navrhuje zvýšiť náš emisný cieľ do roku 2030 a dosiahnuť aspoň 55 % zníženie.

Uvedomujem si, že zvýšenie zo 40 na 55 % môže byť pre niekoho priveľké, zatiaľ čo pre iných nemusí byť vôbec dostatočné.

Ale z nášho posúdenia vplyvu jasne vyplýva, že naša ekonomika a priemysel to vedia zvládnuť.

A zároveň si to aj želajú. Práve včera sa na mňa obrátilo 170 obchodných lídrov a investorov – od MSP až po niektoré z najväčších spoločností na svete – a vyzvali Európu, aby nový cieľ nastavila na úrovni aspoň 55 %.

Z nášho posúdenia vplyvu jasne vyplýva, že splnením tohto cieľa by EÚ pevne nastúpila na cestu k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050 a k splneniu záväzkov vyplývajúcich z Parížskej dohody.

A ak budú ostatní nasledovať náš príklad, svet bude schopný udržať otepľovanie pod hranicou 1,5 stupňov Celzia.

Plne si uvedomujem, že mnoho z našich partnerov je od toho ešte príliš ďaleko – a k mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach sa ešte vrátim.

Podľa nás je ale **cieľ do roku 2030 ambiciózny, dosiahnuteľný a prospešný pre Európu.**

My to dokážeme. Už sme ukázali, že to dokážeme.

Zatiaľ čo od roku 1990 emisie klesli o 25 %, naša ekonomika narástla o viac ako 60 %.

Rozdiel je v tom, že teraz máme k dispozícii viac technológií, viac odborných znalostí a viac investícií. A už sa púšťame do obehového hospodárstva s uhlíkovo neutrálnou výrobou.

Máme viac mladých ľudí, ktorí volajú po zmene. Máme viac dôkazov o tom, že čo je dobré pre klímu, je dobré pre podnikanie a je dobré pre nás všetkých.

A máme formálny prísľub, že pri tejto transformácii nebude nikto opomenutý. Vďaka nášmu Fondu na spravodlivú transformáciu budeme podporovať regióny, ktoré budú musieť pristúpiť k rozsiahlejším a nákladnejším zmenám.

To všetko máme. Teraz je našou povinnosťou to všetko uplatniť a pretaviť do praxe.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

dosiahnutie týchto cieľov zníži našu závislosť od dovozu energie, vytvorí milióny ďalších pracovných miest a zníži znečistenie ovzdušia o viac ako polovicu.

Aby sme toto všetko dosiahli, musíme začať už dnes.

Do budúceho leta zrevidujeme právne predpisy v oblasti klímy a energetiky tak, aby umožňovali dosiahnuť zníženie emisií na 55 %.

Zlepšíme fungovanie obchodu s emisiami, zvýšime podporu energií z obnoviteľných zdrojov a energetickú efektívnosť a zreformujeme zdaňovanie energie.

Úloha Európskej zelenej dohody je však oveľa širšia ako len zníženie emisií.

Ide o systematickú modernizáciu celého nášho hospodárstva, spoločnosti a priemyslu. **Ide o vybudovanie odolnejšieho sveta pre život.**

Naša súčasná úroveň spotreby surovín, energie, vody, potravín a využívania pôdy sa nedá udržať.

Musíme zmeniť spôsob, akým sa správame voči prírode, akým produkuje a spotrebujeme, žijeme a pracujeme, jeme či kúrime, cestujeme a prepravujeme tovar.

Preto sa budeme venovať témam od nebezpečných chemických látok cez odlesňovanie až po znečisťovanie prostredia.

Toto je plán skutočnej obnovy. Toto je investičný plán pre Európu.

A presne tu nám nástroj obnovy NextGenerationEU prinesie skutočnú zmenu.

Po prvé, 37 % z nástroja NextGenerationEU sa vynaloží priamo na ciele Európskej zelenej dohody.

Ubezpečujem vás, že tým sa aj zelené financovanie posunie na novú úroveň.

Sme lídrom v oblasti zeleného financovania a zároveň sme najväčším globálnym emitentom zelených dlhopisov. Vedeťme úsilie o vytvorenie spoľahlivej normy EÚ pre zelené dlhopisy.

Už dnes môžem oznámiť, že si stanovíme cieľ **získať prostredníctvom zelených dlhopisov 30 % zo 750 miliardového nástroja NextGenerationEU.**

Po druhé, z tohto nástroja by sa malo investovať do vlajkových európskych projektov s najväčším vplyvom, a to do vodíka, obnovy a vybudovania milióna elektrických nabíjajúcich staníc.

Dovoľte mi vysvetliť, ako by to mohlo fungovať:

Pred dvomi týždňami sa vo Švédsku začala skúšobná prevádzka jedinečného pilotného projektu výroby ocele bez fosílnych palív. Pri výrobe čistej ocele tu uhlie nahradí vodík.

Poukazuje to na potenciál vodíka podporiť náš priemysel novou, „čistou“ prevádzkou.

Chcem, aby nástroj NextGenerationEU vytvoril nové európske údolia vodíkového hospodárstva s cieľom modernizovať náš priemysel, priniesť čistý pohon našim autám a oživiť vidiecke oblasti.

Ďalším príkladom sú budovy, v ktorých žijeme a pracujeme.

Naše budovy generujú 40 % našich emisií. V budúcnosti musia byť úspornejšie, menej nákladné a udržateľnejšie.

Vieme tiež, že ak sa budú využívať organické stavebné materiály ako drevo a inteligentné technológie ako umelá inteligencia, stavebníctvo môže prejsť od produkovania uhlíka k jeho zachytávaniu.

Želám si, aby nástroj NextGenerationEU odštartoval európsku vlnu obnovy a aby z našej Únie urobil lídra obehového hospodárstva.

Nie je to však iba environmentálny alebo hospodársky projekt: ide aj o nový kultúrny projekt pre Európu. Každé hnutie má vlastný výzor a vytvára špecifický dojem. Aj naša systémová zmena potrebuje svoju vlastnú estetiku – aby jej štýl vystihoval udržateľnosť.

Preto vytvoríme nový európsky „Bauhaus“ – priestor na spoločnú tvorbu architektov, umelcov, študentov, inžinierov, dizajnérov.

Toto je NextGenerationEU. Takto budujeme svet, v ktorom chceme žiť.

Svet, ktorému slúži hospodárstvo s čoraz nižšími emisiami, väčšou konkurencieschopnosťou, nižšou energetickou chudobou, uspokojujúcimi pracovnými miestami a lepšou kvalitou života.

Svet, v ktorom využívame digitálne technológie na vybudovanie zdravšej a zelenšej spoločnosti.

To sa dá dosiahnuť len vtedy, ak to urobíme spoločne. Budem trvať na tom, aby sa plány obnovy neobmedzili len na prekonanie krízy, ale aby nám zároveň pomohli popohnať Európu vpred do budúcnosti.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

predstavte si na chvíľu život v tejto pandémie bez digitálnych technológií. Od života v karanténe – izolovaní od rodiny a komunity a odrezaní od sveta práce – až po obrovské dodávateľské problémy. V skutočnosti si to nie je až také ťažké predstaviť, keďže takto to bolo pred 100 rokmi počas poslednej závažnej pandémie.

O storočie neskôr moderné technológie umožnili mladým ľuďom učiť sa na diaľku a miliónom ľudí pracovať z domu. Tieto technológie umožnili spoločnostiam predávať svoje výrobky. Vďaka nim v závodoch nevypli prevádzku a vlády poskytovali kľúčové verejné služby na diaľku. V priebehu niekoľkých týždňov sme videli digitálnu inováciu a transformáciu, ktorá by inak trvala celé roky.

Dostali sme sa na hranice toho, čo môžeme urobiť analógovým spôsobom. A toto veľké zrýchlenie je len začiatok.

Toto európske desaťročie musí byť digitálne.

V oblastiach ako konektivita, zručnosti a digitálne verejné služby potrebujeme spoločný plán pre digitálnu Európu s jasne vymedzenými cieľmi do roku 2030. Musíme sa pritom riadiť jasnými zásadami: právom na súkromie aj konektivitu, slobodou slova, voľným pohybom údajov a kybernetickou bezpečnosťou.

Európa však teraz musí určiť v digitálnej oblasti kurz – inak bude musieť nasledovať iných, ktorí normy stanovia nám. Preto musíme postupovať rýchlo.

Som presvedčená, že sa treba zamerať na tri oblasti.

Prvou sú údaje.

Pokiaľ ide o osobné údaje – medzi podnikmi a zákazníkmi – Európa zareagovala príliš pomaly a v súčasnosti je závislá od iných.

S priemyselnými údajmi sa to nesmie stať. V tejto súvislosti je dobrou správou, že Európa má najlepšie východisko: máme technológie a – čo je rozhodujúce – máme priemysel.

Ešte sme ale nevyhrali. Množstvo priemyselných údajov vo svete sa v nasledujúcich piatich rokoch štvornásobne zvýši – a takisto aj príležitosti, ktoré s tým súvisia. Naším spoločnostiam, malým a stredným podnikom, startupom a výskumným pracovníkom musíme poskytnúť príležitosť, aby využili svoj plný potenciál. Priemyselné údaje majú pri vývoji nových výrobkov a služieb cenu zlata.

Skutočnosť je ale taká, že zo zozbieraných priemyselných údajov sa 80 % vôbec nevyužije. To je čisté plytvanie.

Na druhej strane reálne dátové hospodárstvo by bolo výraznou hnacou silou inovácií a nových pracovných miest. Preto tieto údaje musíme zabezpečiť pre Európu a čo najširšie ich sprístupniť. Potrebujeme spoločné dátové priestory – napríklad v odvetví energetiky alebo zdravotnej starostlivosti. Podporia sa tým inovačné ekosystémy, v rámci ktorých môžu univerzity, spoločnosti a výskumní pracovníci získať prístup k údajom a spolupracovať pri ich využívaní.

Preto ako súčasť nástroja NextGenerationEU vytvoríme európsky cloud – na základe technológie GaiaX.

Druhou oblasťou, na ktorú sa musíme zamerať, sú technológie – a najmä umelá inteligencia.

Či už ide o precízne poľnohospodárstvo, presnejšiu lekársku diagnostiku alebo bezpečné autonómne riadenie vozidiel – umelá inteligencia nám otvorí nové svety. Tento svet však potrebuje aj pravidlá.

Chceme súbor pravidiel, ktoré stavajú ľudí do centra pozornosti. Algoritmy nesmú byť čiernou skrinkou a pre problémové situácie musia existovať jasné pravidlá. Komisia navrhne budúci rok na tento účel právny predpis.

Patrí k tomu kontrola nad našimi osobnými údajmi, ktorú máme v súčasnosti príliš zriedkavo. Vždy, keď nás aplikácia alebo webová stránka požiada o vytvorenie novej digitálnej totožnosti alebo o jednoduché prihlásenie sa cez veľkú platformu, nevieme, čo sa s našimi údajmi v skutočnosti deje.

Komisia preto čoskoro navrhne bezpečnú európsku elektronickú totožnosť.

Elektronická totožnosť, ktorej budeme dôverovať a ktorú každý občan môže využiť kdekoľvek v Európe pri akejkoľvek činnosti od platenia daní až po prenajatie bicykla. Technológiu, pri ktorej môžeme sami kontrolovať, ktoré údaje sa použijú a ako.

Tretím bodom je infraštruktúra.

Dátové pripojenia musia držať krok s rýchlosťou, akou napreduje zmena.

Ak sa snažíme o vytvorenie Európy s rovnakými príležitosťami, je neprijateľné, aby 40 % ľudí vo vidieckych oblastiach stále nemalo prístup k rýchlemu širokopásmovému pripojeniu.

Toto pripojenie je v súčasnosti podmienkou pre prácu z domu, domáce vzdelávanie, online nákupy a čoraz viac aj pre dôležité nové služby. Bez širokopásmového pripojenia je v súčasnosti takmer nemožné začať podnikáť alebo podnik prevádzkovať.

Je to obrovská príležitosť a zároveň predpoklad revitalizácie vidieckych oblastí. Len tak môžu naplno využiť svoj potenciál a prilákať viac ľudí a investícií.

Posilnenie investícií prostredníctvom nástroja NextGenerationEU je jedinečnou príležitosťou podnikníť rozšírenie do každej obce. Preto chceme naše investície zamerať na bezpečné prepojenie, rozšírenie technológie 5G, 6G a optiku.

NextGenerationEU je tiež jedinečnou príležitosťou na vytvorenie jednotnejšieho európskeho prístupu ku konektivite a zavádzaniu digitálnej infraštruktúry.

Ani jeden z týchto cieľov nie je samoučelný – ide o technologickú suverenitu Európy tak v malom, ako aj vo veľkom.

V tomto duchu Vám s potešením oznamujem, že do špičkovej technológie vyrobenej v Európe – **novej generácie superpočítačov smerujú investície vo výške 8 miliárd EUR.**

A chceme, aby európsky priemysel vyvinul vlastný mikroprocesor ďalšej generácie, ktorý nám umožní využívať rastúci objem údajov energeticky účinne a bezpečne.

A o tom je európske digitálne desaťročie!

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

ak má Európa napredovať a neotáľať, musíme prestať váhať.

Ide nám o to, aby mala Európa pevnejšie v rukách vlastnú budúcnosť.

Máme všetko, čo na to potrebujeme. A aj súkromný sektor netrpezlivo čaká, aby sa na tom mohol podieľať.

Teraz, keď všade vyrastajú nové digitálne uzly, od Sofie, cez Lisabon, až po Katovice, je ten najlepší čas, aby sme investovali do európskych technologických spoločností. Máme ľudí, myšlienky aj silu, aby sme ako Únia uspeli.

Preto investujeme 20 % prostriedkov z nástroja NextGenerationEU do digitálnych technológií.

Chceme mať rozhodujúce slovo pri určovaní spôsobu – európskeho spôsobu, akým prejdeme do digitálneho veku: bude sa opierať o naše hodnoty, našu silu a naše ambície v globálnom meradle.

VITÁLNA EURÓPA V KREHKOM SVETE

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

Európa je odhodlaná využiť tento prechod, aby sme vytvorili svet, v akom chceme žiť. Svet, ktorý sa samozrejme nekončí hneď na našich hraniciach.

Pandémia poukázala tak na krehkosť globálneho systému, ako aj na dôležitosť spolupráce pri riešení spoločných problémov.

V krízovej situácii sa niektoré krajiny utiahli do seba. Iné zase aktívne destabilizujú systém.

Európa sa rozhodla podať pomocnú ruku.

Naša vízia vedenia sa nenesie v znamení samoučelnej propagandy. Neznamená ani Európu na prvom mieste. Znamená, že ako prví zodpovedne zareagujeme na dôležité dianie.

Európske lietadlá s dodávkami tisícov ton ochranných prostriedkov počas pandémie pristávali po celom svete, od Sudánu cez Afganistan, Somálsko až po Venezuelu.

Nikto z nás nebude v bezpečí, kým nebudeme v bezpečí všetci, a to bez ohľadu na to, kde žijeme a čo vlastníme.

Najsľubnejším spôsobom, ako to dosiahnuť, je pre svet prístupná, cenovo dostupná a bezpečná vakcína.

Na začiatku pandémie nebolo financovanie ani globálny rámec pre vakcínu proti ochoreniu COVID, každý sa len v chvate snažil mať ju ako prvý.

V tej chvíli do toho **vstúpila EÚ, aby sa ujala vedenia globálnej reakcie**. S pomocou občianskej spoločnosti, G20, WHO a ďalších partnerov sa nám podarilo zomknúť 40 krajín a získať 16 miliárd eur na financovanie výskumu v oblasti vývoja vakcín, testov a liečby pre celý svet. Takto vyzerá jedinečný mobilizačný potenciál EÚ v praxi.

Samotné vynájdenie vakcíny však nestačí. Musíme dbať na to, aby k nej mali prístup občania Európskej únie aj ľudia celého sveta.

Práve tento mesiac sa EÚ zapojila do globálneho nástroja COVAX a prispela 400 miliónmi eur, aby k bezpečným vakcínam mali prístup nielen tí, ktorí si ich môžu dovoliť, ale všetci, ktorí ich potrebujú.

Vakcínový nacionalizmus ohrozuje životy ľudí. Spolupráca pri získavaní vakcíny ich naopak zachraňuje.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

sme pevne presvedčení o sile a hodnote vzájomnej spolupráce v medzinárodných organizáciách.

K dlhodobým riešeniam krízových situácií, v akých sa nachádza Líbya či Sýria, dokážeme dospieť len so silnou Organizáciou Spojených národov.

Len so silnou Svetovou zdravotníckou organizáciou sa môžeme lepšie pripraviť a reagovať na celosvetové pandémie alebo lokálne vypuknutie nákaz, či už koronavírusu alebo eboly.

A len so silnou Svetovou obchodnou organizáciou dokážeme zaistiť spravodlivú hospodársku súťaž pre všetkých.

Zároveň je ale nepopierateľné, že ešte nikdy nebola **potreba zrevitalizovať a zreformovať multilaterálny systém taká naliehavá**. Nášho globálneho systému sa zmocnila paralýza. Najväčšie mocnosti buď z inštitúcií vystupujú alebo ich berú za rukojeť svojich vlastných záujmov.

Obe tieto cesty vedú do slepej uličky. Áno, chceme zmenu. Ale konštruktívnu zmenu, nie deštrukciu.

Preto si želám, aby EÚ viedla reformu Svetovej obchodnej organizácie a reformu Svetovej zdravotníckej organizácie, ktoré ich uspôsobia dnešnému svetu.

Multilaterálne reformy si však vyžadujú istý čas a svet sa medzitým nezastaviteľne krúti ďalej.

Niet žiadnych pochybností o tom, že Európa musí k medzinárodným záležitostiam zaujať jasný postoj a pohotovo konať.

Lídri Únie a Číny sa naposledy stretli len pred dvomi dňami.

Vzťah medzi Európskou úniou a Čínou je jedným z našich strategicky najvýznamnejších vzťahov a zároveň aj jedným z najnáročnejších.

Od začiatku hovorím, že Čína je partnerom na rokovania, hospodárskym konkurentom a systémovým rivalom.

Máme spoločné záujmy v otázkach, akou je zmena klímy, pričom Čína prejavila ochotu spolupracovať prostredníctvom dialógu na najvyššej úrovni. Očakávame však, že Čína dostojí svojim záväzkom podľa Parížskej dohody a pôjde príkladom.

Musíme vyvinúť ešte veľa úsilia, pokiaľ ide o spravodlivý prístup na jej trh pre európske spoločnosti, reciprocitu a nadmernú kapacitu. Naše obchodné a investičné partnerstvo je stále nevyrovnané.

Nepochybne presadzujeme veľmi odlišné systémy správy vecí verejných a života spoločnosti. Sme zástancami univerzálnej hodnoty demokracie a práv jednotlivca.

Európa má tiež svoje ťažkosti – spomeniem napríklad antisemitizmus. Viedeme však o nich verejnú diskusiu. Kritiku a opozíciu nielen prijímame, ale ich aj chránime zákonom.

Musíme preto porušovanie ľudských práv vždy odsúdiť bez ohľadu na to, kedy a kde k nemu dochádza – v Hongkongu či v súvislosti s Ujgurmi.

Čo nám v tom teda bráni? Prečo sú aj len jednoduché vyhlásenia o hodnotách Únie zdržiavané, okresávané alebo sa stávajú rukojemníkmi iných záujmov?

Keď členské štáty tvrdia, že Európa je príliš pomalá, mojou odpoveďou je, aby nabrali odvahu a prešli konečne na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou, prinajmenšom keď ide o ľudské práva a zavádzanie sankcií.

Tento parlament mnohokrát volal po únijnej obdobe Magnitského zákona – som rada, že môžem oznámiť, že taký návrh predložíme.

Musíme naše nástroje skompletizovať.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

k diani u kdekoľvek: v Hongkongu, Moskve či v Minsku musí Európa zaujať jasné a pohotové stanovisko.

Chcem, aby to zaznelo jasne a zreteľne: Európska únia stojí na strane bieloruského ľudu.

Všetkých nás dojala nesmierna statočnosť ľudí, ktorí sa pokojne zišli na Námestí nezávislosti alebo sa zúčastnili pochodu odvážnych žien.

Voľby, pre ktoré vyšli do ulíc, neboli ani slobodné, ani spravodlivé, a brutálna reakcia vlády, ktorá nasledovala, je hanebná.

Bielorusi musia mať možnosť slobodne rozhodovať o vlastnej budúcnosti. Nie sú figúrkami na niečej šachovnici.

Tým, ktorí presadzujú užšie väzby s Ruskom, odpovedám, že otrava Alexeja Navalného neurotoxickou chemickou látkou nie je ojedinelý čin. **Už sme sa s týmito praktikami stretli v Gruzínsku a na Ukrajine, v Sýrii a v Salisbury, a aj pri zasahovaní do volebných procesov po celom svete.** Tieto praktiky sa nemenia – a nezmení ich žiadny plynovod.

Turecko je a vždy bude naším dôležitým susedom. No kým na mape ležíme kúsok od seba, v skutočnosti vzdialenosť medzi nami akoby narastala. Som si vedomá toho, že Turecko sa nachádza v pohnutom regióne. A aj toho, že prichýlilo milióny utečencov, na prijatie ktorých mu dávame značnú finančnú podporu. Nič z toho ho však neoprávňuje na pokusy o zastrašovanie susedných krajín.

Naše členské štáty, Cyprus a Grécko, môžu vždy počítať s bezvýhradnou európskou solidaritou pri ochrane ich legitímnych zvrchovaných práv.

Zmiernenie napätia vo východnom Stredozemí je v našom spoločnom záujme. Návrat prieskumných plavidiel späť do tureckých prístavov v posledných dňoch je v tomto zmysle krokom želaným smerom. Nezaobídeme sa bez toho, ak chceme vytvoriť prepotrebný priestor na dialóg. Je len jedna

cesta, ktorou sa môžeme vydať: zdržať sa jednostranných krokov a obnoviť rozhovory v ozajstnej dobrej viere. Inej cesty k stabilite a trvalým riešeniam niet.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

okrem dôraznejšej reakcie na to, čo sa deje vo svete, musí Európa prehĺbiť a zlepšiť svoje partnerstvá s priateľmi a spojencami.

A to sa začína oživením našich najtrvácnejších partnerstiev.

Nie vždy súhlasíme so všetkými súčasnými rozhodnutiami Bieleho domu. Vždy si však budeme **ceníť transatlantickú alianciu** založenú na spoločných hodnotách a histórii, ako aj nezlomné puto medzi našimi národmi.

Bez ohľadu na to, čo nás tento rok čaká, sme pripravení vytvoriť novú transatlantickú agendu. Posilniť naše bilaterálne partnerstvo – či už v oblasti obchodu, technológií alebo daní.

Sme pripravení *spolupracovať* na reforme medzinárodného systému, ktorý sme vybudovali *spoločnými silami* po boku podobne zmýšľajúcich partnerov. V našom vlastnom záujme a pre dobro všetkých.

Potrebujeme nové začiatky so starými priateľmi – na oboch brehoch Atlantiku i Lamanšského prielivu.

Scény z tejto miestnosti, keď sme si podali ruky a odprevadili ich piesňou Auld Lang Syne, potvrdili, že raz vidieť je lepšie ako tisíckrát počuť. Preukázali sme v nich náklonnosť voči britským občanom, ktorá nikdy nezanikne.

Ale s každým dňom sa začínajú strácať šance na včasnú dohodu.

Rokovania sú vždy náročné. Sme na to zvyknutí.

A Komisia má toho najlepšieho a najskúsenejšieho vyjednávača Michela Barniera, ktorý nás naviguje.

Diskusie však nepokročili tak, ako by sme si želali. A preto nám ostáva veľmi málo času.

Táto snemovňa sa stále ako prvá dozvie potrebné informácie a bude mať posledné slovo.

A môžem Vás ubezpečiť, že Vám budeme naďalej poskytovať aktuálne informácie, rovnako ako v prípade dohody o vystúpení.

Rokovania o tejto dohode trvali tri roky a neúnavne sme na nej pracovali. Rozoberali sme riadok po riadku, slovo po slove.

A spoločne sme uspeli. Výsledok zaručuje práva našich občanov, finančné záujmy, integritu jednotného trhu – a čo je kľúčové, Veľkopiatskovú dohodu.

EÚ a Spojené kráľovstvo sa spoločne dohodli, že je to najlepší a jediný spôsob, ako zabezpečiť mier na ostrove Írsko.

A nikdy od toho neustúpime. Túto dohodu ratifikoval Európsky parlament a Dolná snemovňa Spojeného kráľovstva.

Nemožno ju jednostranne zmeniť, nebrať do úvahy ani zneplatniť. Ide o právnu otázku, dôveru a dobrú vieru.

A nehovorím to len ja – pripomínam Vám slová Margaret Thatcherovej:

„Británia neporušuje zmluvy. Bolo by to zlé pre Britániu, pre vzťahy so zvyškom sveta a pre akúkoľvek budúcu zmluvu o obchode“.

Platilo to vtedy a platí to aj dnes.

Dôvera je základom každého silného partnerstva.

A Európa bude vždy pripravená budovať silné partnerstvá s našimi najbližšími susedmi.

Začnime západným Balkánom.

Rozhodnutie o začatí prístupových rokovaní s Albánskom a so Severným Macedónskom, ktoré sa prijalo pred šiestimi mesiacmi, bolo naozaj historické.

EÚ má v skutočnosti v rukách budúcnosť *celého* regiónu. Máme rovnaké dejiny a rovnaký osud.

Západný Balkán je súčasťou Európy, a nie len zastávkou na hodvábnej ceste.

Čoskoro predložíme balík na oživenie hospodárstva pre **západný Balkán**, ktorý bude zameraný na viaceré regionálne investičné iniciatívy.

Budeme tu aj pre krajiny **Východného partnerstva** a našich partnerov v južnom susedstve, aby sme im pomohli vytvárať pracovné miesta a rozbehnúť ich hospodárstva.

Keď som nastúpila do úradu, pri úplne prvej ceste mimo Európsku úniu som sa rozhodla navštíviť Africkú úniu. Išlo o prirodzenú voľbu a jasné poslanstvo, pretože sme nielen susedmi, ale aj prirodzenými partnermi.

O tri mesiace neskôr som sa tam vrátila s celým kolégiom, aby sme stanovili naše priority v rámci našej novej stratégie pre Afriku. Ide o rovnocenné partnerstvo, v rámci ktorého obe strany zdieľajú príležitosti a povinnosti.

Afrika bude kľúčovým partnerom pri budovaní sveta, v ktorom chceme žiť – či už v oblasti klímy, digitálnych technológií alebo obchodu.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

budeme naďalej veriť v otvorený a spravodlivý obchod na celom svete. Nie je to cieľ sám osebe, ale spôsob, ako zabezpečiť prosperitu doma a šíriť naše hodnoty a normy. Viac ako 600 000 pracovných miest v Európe sa viaže na obchod s Japonskom. A dohoda, ktorú sme nedávno uzavreli s Vietnamom, pomohla zabezpečiť historické pracovné práva pre milióny pracovníkov v krajine.

Našu diplomatickú silu a hospodársky vplyv využijeme na to, aby sme sprostredkovali dohody, ktoré prinesú zmenu, akou je napríklad vytýčenie chránených morských oblastí v Antarktíde. Išlo by o jeden z najrozsiahlejších zásahov na ochranu životného prostredia v histórii.

Vytvoríme ambiciózne spojenectvá v otázkach, ako je digitálna etika alebo boj proti odlesňovaniu, a spojíme sa v partnerstvách so všetkými podobne zmýšľajúcimi krajinami – od ázijských demokracií až po Austráliu, Afriku, Ameriku a každého ďalšieho partnera, ktorý sa chce pripojiť.

Budeme sa usilovať o spravodlivú globalizáciu. Nemôžeme to však vnímať ako samozrejmosť. Musíme trvať na spravodlivosti a rovnakých podmienkach. A Európa bude napredovať – či už samostatne alebo s partnermi, ktorí sa chcú pripojiť.

Pracujeme napríklad na mechanizme kompenzácie uhlíka na hraniciach.

Uhlík musí mať svoju cenu, pretože príroda už túto cenu platiť nemôže.

Tento **mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach** by mal motivovať zahraničných výrobcov a dovozcov z EÚ, aby znížili emisie uhlíka, a zároveň zaistiť rovnaké podmienky v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie.

Rovnaká zásada sa uplatňuje aj na **zdaňovanie v digitálnej oblasti**. Vynaložíme všetko úsilie na dosiahnutie dohody v rámci Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a skupiny G20. Nech však nie je pochyb o tom, že ak sa dohodou nedosiahne spravodlivý daňový systém, ktorý zabezpečí dlhodobo udržateľné príjmy, Európa predloží začiatkom budúceho roka svoj návrh.

Chcem, aby Európa bola globálnym zástancom spravodlivosti.

NOVÁ VITALITA EURÓPY

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

ak Európa má zohrávať vo svete takúto životne dôležitú rolu, musí nájsť novú vitalitu aj sama v sebe.

Ak chceme napredovať, musíme prekonať rozdiely, ktoré nás brzdia.

Historická dohoda o nástroji obnovy NextGenerationEU ukazuje, že je to možné. Rýchlosť, ktorou sme rozhodli o fiškálnych pravidlách, štátnej pomoci alebo o nástroji SURE, svedčia o tom, že je to možné.

Tak teda do toho.

Migrácia je otázka, o ktorej sa diskutuje už dosť dlho.

Migrácia v Európe vždy bola a vždy bude. Po celé stáročia utvárala naše spoločnosti, obohacovala naše kultúry a formovala životy mnohých z nás. Vždy to tak bude.

Ako všetci vieme, migračná kríza z roku 2015 spôsobila medzi členskými štátmi hlboký rozkol, ktorý sa ešte nepodarilo celkom zaceliť.

Odvtedy sme veľmi pokročili. Ešte stále však treba veľa urobiť.

Ak budeme všetci pripravení pristúpiť na kompromis – bez toho, aby sme sa spreneverili našim zásadám – dokážeme nájsť riešenie.

Komisia budúci týždeň predloží nový pakt o migrácii.

Zaujmeme **ľudský a humánný prístup**. Zachraňovať životy na mori nie je otázka voľby. Krajiny, ktoré si plnia svoje zákonné a morálne povinnosti alebo sú tomuto javu vystavené viac ako ostatné, musia mať možnosť oprieť sa o solidaritu celej Európskej únie.

Zabezpečíme, aby bol azyl lepšie prepojený s návratom. Musíme jasne rozlišovať medzi tými, ktorí majú právo zostať, a tými, ktorí ho nemajú.

Podnikneme opatrenia na boj proti pašerákovi, posilníme vonkajšie hranice, prehĺbime vonkajšie partnerstvá a vytvoríme legálne cesty.

A zaistíme, aby ľudia, ktorí majú právo zostať, boli integrovaní a cítili sa vítaní.

Čaká ich budovanie vlastnej budúcnosti, ako aj zručností, energie a talentov.

Myslím na Suadd, mladistvú sýrsku utečenkyňu, ktorá prišla do Európy so snom, že sa stane lekárkou. O tri roky neskôr získala prestížne štipendium od Kráľovského kolégia chirurgov v Írsku.

Myslím na líbyjských a somálskych lekárov z radov utečencov, ktorí ponúkli svoje medicínske zručnosti, keď Francúzsko postihla pandémia.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, keď si predstavíme, čo všetko museli prekonať a čo všetko dosiahli, je **evidentné, že riešenie otázky migrácie musíme zvládnuť spoločne.**

Obrázky z tábora Moria nám bolestne pripomínajú, že Európa sa potrebuje spojiť.

Musíme sa všetci zaktivizovať a prijať zodpovednosť – presne ako Komisia. Komisia v súčasnosti pracuje s gréckymi orgánmi na pláne spoločného pilotného projektu nového tábora na ostrove Lesbos. Môžeme pomôcť pri azylových postupoch i procesoch návratu a výrazne zlepšiť podmienky utečencov.

Chcem však jasne povedať: ak sa zaktivizujeme, očakávam, že sa zaktivizujú aj členské štáty.

Migrácia je európska výzva a svojím dielom musí prispieť celá Európa.

Musíme obnoviť dôveru medzi nami a spoločne sa posúvať dopredu.

Práve táto dôvera je jadrom našej Únie a nášho spôsobu spolupráce.

Je pevne zakotvená v našich základných hodnotách, v našich demokraciách a v našom spoločenstve práva, ako hovorieval Walter Hallstein.

Nejde o abstraktný pojem. Právny štát pomáha chrániť ľudí pred nadvládou mocných. Je zárukou tých najzákladnejších práv a slobôd v bežnom živote. Umožňuje nám vyjadrovať svoje názory a získavať informácie z nezávislej tlače.

Komisia ešte pred koncom mesiaca prijme prvú výročnú správu o právnom štáte, ktorá bude pokrývať všetky členské štáty.

Ide o preventívny nástroj umožňujúci včasné odhalenie problémov a hľadanie riešení.

Nech je východiskom pre Komisiu, Parlament aj členské štáty, aby nedochádzalo k zvráteniu pozitívneho vývoja.

Právnomu štátu pripisuje Komisia najvyšší význam. Preto zaistíme, aby peniaze z nášho rozpočtu a nástroja NextGenerationEU boli chránené proti podvodom, korupcii a konfliktom záujmov akéhokoľvek druhu. O tom sa nevyjednáva.

Posledné mesiace nám však pripomenuli, aký vie byť krehký. Sme povinní vždy ostražito strážiť právny štát a ďalej ho rozvíjať.

Porušenia zásad právneho štátu sa nesmú tolerovať. Budem ho naďalej brániť, podobne ako integritu európskych inštitúcií, či už ide o prvoradú úlohu európskeho práva, slobodu tlače, nezávislosť súdnictva alebo predávanie zlatých pasov. Európske hodnoty nie sú na predaj.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

tieto hodnoty ešte nikdy neboli dôležitejšie. Hovorím to preto, lebo keď sa zamyslím nad stavom našej Únie, prichádzajú mi na myseľ slová Johna Humea – jedného z veľkých Európanov, ktorí nás tento rok opustili.

Ak dnes na ostrove Írsko žije toľko ľudí v mieri, je to z veľkej časti vďaka jeho neotrasiteľnej viere v ľudskosť a riešenie konfliktov.

Hovorieval, že v konflikte ide o rozdielnosť, ale v mieri ide o *rešpekt* k rozdielnosti.

A v roku 1998 výstižne pripomenul tomuto zhromaždeniu: „Európski vizionári rozhodli, že *rozdielnosť nie je hrozba, rozdielnosť je prirodzená. Rozdielnosť je podstatou ľudstva*“.

Dnes majú tieto slová rovnakú váhu ako vtedy.

Pretože ak sa obzrieme okolo seba, pýtame sa „*kde je podstata ľudstva?*“, keď tri deti vo Wisconsinse sledujú z auta, ako policajti zastrelia ich otca.

Pýtame sa „*kde je podstata ľudstva*“, keď našimi ulicami otvorene prejde karnevalový sprievod v antisemitských kostýmoch?

„*Kde je podstata ľudstva*“, keď každý jeden deň dochádza k vylučovaniu Rómov z našej spoločnosti a ďalší ľudia sú odsúvaní do úzadia len z dôvodu farby kože alebo náboženského presvedčenia?

Som hrdá, že žijem v Európe, v tejto otvorenej spoločnosti hodnôt a rozmanitosti.

Ale takéto príbehy sú každodennou realitou mnohých ľudí aj v tejto únii.

Pripomína nám to, že **pokrok v boji proti rasizmu a nenávisti je krehký – ťažko sa vydobyje, ale veľmi ľahko stráca.**

Dnes je správny čas na zmenu.

Vybudovanie skutočne protirasistickej Únie si vyžaduje prejsť od odsudzovania k činom.

A Komisia pripravuje akčný plán, ako to pretaviť do skutočnosti.

Súčasťou toho bude aj návrh, aby sa do zoznamu trestných činov v EÚ doplnili všetky formy trestných činov páchaných z nenávisti a nenávistné prejavy, či už z dôvodu rasy, náboženstva, rodu alebo sexuality.

Nenávisť je nenávisť – a nik by jej nemal byť vystavený.

Posilníme naše právne predpisy o rasovej rovnosti tam, kde majú nedostatky.

Prostredníctvom rozpočtu budeme reagovať na diskrimináciu v oblastiach, ako sú zamestnanie, bývanie alebo zdravotná starostlivosť.

V prípade sklzov vo vykonávaní predpisov budeme dôraznejšie trvať na ich plnení.

V tejto únii nebude boj proti rasizmu len dobrovoľný.

Zlepšíme vzdelávanie a vedomosti o historicko-kultúrnych príčinách rasizmu.

Pozrieme sa na podvedomé predsudky v ľuďoch, inštitúciách, ba aj v algoritmoch.

A vymenujeme **vôbec prvého koordinátora boja proti rasizmu v Komisii**, ktorý bude pracovať priamo s ľuďmi, občianskou spoločnosťou a inštitúciami, aby táto problematika zostala na poprednom mieste v našej agende.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

nechystám sa poľaviť v snahe vybudovať Úniu rovnosti.

Úniu, kde môžete byť tým, kým ste, a milovať toho, koho chcete – bez strachu z obviňovania alebo diskriminácie.

Lebo **byť sám sebou nie je ideológia.**

Ide o identitu.

A tú vám nemôže nikto nikdy vziať.

Poviem to stručne a jasne – **zóny bez LGBTQI sú zóny bez ľudskosti. A v našej Únii nemajú miesto.**

Aby sme skutočne podporovali celú komunitu, Komisia čoskoro predstaví stratégiu na posilnenie práv LGBTQI osôb.

V rámci nej budem presadzovať aj vzájomné uznávanie rodinných vzťahov v EÚ. **Ak ste rodičom v jednej krajine, ste rodičom aj v každej inej krajine.**

ZÁVER

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

toto je svet, v ktorom chceme žiť.

V ktorom sme zjednotení v rozmanitosti aj v ťažkostiach. V ktorom sa spoločne snažíme prekonávať naše rozdiely a podať si pomocnú ruku v ťažkých časoch.

V ktorom dnes budujeme zdravší, pevnejší a tolerantnejší svet, aký chceme pre naše deti v budúcnosti.

Pokúšame sa učiť deti o živote, ale to skôr deti učia nás, o čom je život.

Vlaňajšok nám ukázal, že je to naozaj tak.

Mohli by sme hovoriť o miliónoch mladých požadujúcich zmenu v záujme lepšej planéty. Alebo o státisícoch nádherných dúh solidarity všade v Európe, ktoré naše deti vystavili do okien.

Z posledných šiestich náročných mesiacov mi jeden obraz zvlášť utkvел v pamäti. Obraz, ktorý zachytáva svet očami našich detí.

Je to obraz Caroly a Vittorie, dvoch mladých dievčat, ako hrajú tenis na strechách talianskej Ligúrie.

Pozornosť púta nielen odvaha a nadanie týchto dievčat, ale aj vyplývajúce ponaučenie. O tom, ako sa nemáme dať zastaviť prekážkami, spútať konvenciami – o tom, ako máme využiť danú chvíľu.

Práve toto nás o živote dennodenne učia Carola, Vittoria a všetci mladí ľudia Európy. Práve o tom je ďalšia generácia Európy. Toto je NextGenerationEU.

Európa sa nimi v tomto roku inšpirovala a spoločne a rázne vykročila vpred.

Keď sme museli nájsť spôsob, ako napredovať do budúcnosti, nedali sme sa zviazať konvenciami.

Keď sme pociťovali, aké je všetko okolo nás krehké, chopili sme sa príležitosti a vdýchli sme do našej Únie novú vitalitu.

Keď sme si mali vybrať, či kráčať sami, ako to bývalo v minulosti, využili sme spojené sily 27, aby všetci 27 dostali šancu na budúcnosť.

Ukázali sme, že sme v tom spoločne a spoločne to zvládneme.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

budúcnosť bude taká, akú si ju urobíme. Sami rozhodujeme o tom, akú Európu chceme mať.

Prestaňme to bagatelizovať. Podme pre ňu niečo urobiť. Vybudujme silnú Európu. A vybudujme svet, v ktorom chceme žiť.

Nech žije Európa!